

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук Шкарупи Костянтина Вікторовича на дисертаційне дослідження Шума Миколи Сергійовича на тему: «Адміністративно-правові засади організації діяльності апарату суду», поданого на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми

Сьогодні система судустрою в Україні перебуває на етапі своєї трансформації, що обумовлено рядом процесів як зовнішніх та внутрішніх, зокрема питань організації діяльності апарату суду. Такий стан справ обумовлений численними змінами до чинного законодавства у сфері судової влади в Україні та наразі потребує свого удосконалення та доопрацювання з урахуванням міжнародних стандартів та правил. Запровадження останніх, в першу чергу, спрямовано на забезпечення належного та ефективного функціонування судової влади, яка повинна повністю відповідати європейській системі цінностей, міжнародним стандартам захисту прав людини щодо незалежного та справедливого суду.

З метою реалізації принципу незалежного та справедливого суду повинна бути розроблена та впроваджена дієва система його апарату, що передбачає структурні та процесуальні зміни у сфері судочинства. Останні повинні спиратися на надійну систему правових засад, що наразі потребує свого удосконалення. Цілком очевидно, що рівень ефективності та якість виконання апаратом суду своїх функцій прямо впливає на правосудну діяльність суду. Оскільки сьогодні правові засади організації діяльності апарату суду мають низку недоліків, що ускладнюють процес незалежного та дієвого судочинства та потребують відповідного урегулювання на нормативно-правовому рівні, зокрема, перегляду Закону України «Про судоустрій і статус суддів» частині удосконалення діяльності апарату суду та його працівників.

*Ступінь обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій,
сформульованих у дисертації*

Методологія дослідження окресленої проблеми обрана відповідно до об'єкта та предмета дисертаційної роботи, виходячи зі сформульованої мети та відповідних завдань. Це дозволило здобувачеві розглянути визначену проблематику у динаміці й взаємозв'язку із явищами суспільного розвитку.

Мета дисертаційного дослідження сформульована таким чином, щоб на підставі теоретичних положень, аналізу міжнародного та національного законодавства, відповідної практики його застосування, визначити сутність та особливості адміністративно-правових засад організації діяльності апарату суду, сформулювати пропозиції та рекомендації, спрямовані на удосконалення законодавства у сфері судоустрою.

Відповідно до поставленої мети в дисертації виконано такі завдання: надано загальну характеристику управлінської діяльності апарату суду у сфері забезпечення діяльності органів судової влади; виокремлено місце та значення апарату суду в системі суб'єктів організаційного забезпечення діяльності органів судової влади; проведено аналіз системи правових засад здійснення внутрішньо-організаційної діяльності апаратом суду, акцентуючи увагу на адміністративно-правовому законодавстві; сформульовано поняття, ознаки та коло адміністративних процедур в діяльності апарату суду щодо організаційного забезпечення функціонування органів судової влади; надано характеристику поняття та сутності контролю за діяльністю працівників апарату суду та виокремлено існуючі форми оцінювання ефективності їх діяльності в сучасних умовах; окреслено шляхи удосконалення адміністративно-правового регулювання організації діяльності апарату суду в Україні.

Досягти обраної мети дозволяє не лише логічно побудований та грамотно викладений матеріал у дисертації, але й опрацьована література, список якої можна вважати цілком повним та достатнім, оскільки вивчені та проаналізовані

теоретичні положення вчених, які досліджували проблеми адміністративно-правових засад діяльності апарату суду.

Достовірність і наукова новизна одержаних результатів

Дисертація Шума М. С. є одним із перших у вітчизняній правовій науці цілісним комплексним дослідженням адміністративно-правових засад діяльності апарату суду в Україні.

У науковій роботі висунуто низку положень, нових у концептуальному розумінні й важливих для юридичної практики, з яких на особливу увагу заслуговують: 1) авторське визначення поняття «апарат суду» як цілісного, структурного елементу системи судових органів України, наділеного повноваженнями у сфері організаційного забезпечення їх роботи, відповідно до основоположних принципів (засад) державного управління та судоустрою, спрямованих на забезпечення реалізації права учасників суспільних відносин на вільний доступ до правосуддя, справедливе та об'єктивне судочинство шляхом належного організаційного забезпечення суддям необхідних умов для відправлення правосуддя; 2) запропоновано авторське бачення характеристики поняття «адміністративно-правового статусу працівника апарату суду»; 3) окреслено напрямки удосконалення адміністративно-правового регулювання організації діяльності апарату суду з метою належної організації відправлення правосуддя та підвищення рівня довіри до судових органів в Україні; 4) запропоновано визначити на законодавчому рівні поділ форм діяльності працівників апарату суду щодо організаційного забезпечення органів судової влади на такі групи: 1) організаційні; 2) забезпечувальні; 3) інформаційні; 4) документальні; 5) методичні.

Дисертантом розроблено й інші наукові положення, що є новими для теорії адміністративного права. Обґрунтовуючи загальні положення, здобувач сформулював також ряд часткових висновків, пропозицій та рекомендацій, що також характеризуються науковою новизною та практичною цінністю і в сукупності вирішують важливе теоретичне та практичне завдання підвищення

ефективності реалізації адміністративно-правових засад діяльності апарату суду.

Наукова і практична цінність дисертації

Наукова цінність дисертації полягає у тому, що дисертаційна робота є однією з перших спроб комплексно визначити особливості адміністративно-правових засад організації діяльності апарату суду, напрямів удосконалення національного законодавства з урахуванням міжнародного досвіду та тенденцій реформування судової системи України. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових положень та висновків, запропонованих здобувачем особисто.

У свою чергу, практична цінність дисертації полягає у тому, що отримані висновки становлять науково-теоретичний та практичний інтерес і можуть бути використані у: науково-дослідній діяльності – для подальшої розробки питань, пов'язаних з адміністративно-правовими засадами організації діяльності апарату суду; правотворчій діяльності – під час формування пропозицій щодо удосконалення законодавства, що забезпечує адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду; правозастосовній діяльності; освітньому процесі – під час викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право України», «Адміністративна відповідальність», підготовки навчально-методичних розробок, навчальних посібників, підручників, монографічних досліджень, а також у процесі проведення занять із зазначених та суміжних дисциплін.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Поряд із зазначеним вище, у дисертаційному дослідженні є спірні та дискусійні положення, що потребують уточнення з боку автора, зокрема:

1. У висновках до розділу 1 (с. 79) дисертації, автор вказує, що управлінська діяльність щодо організаційного забезпечення органів судової влади може здійснюватися як безпосередньо (голова суду, апарат суду), так і опосередковано (з'їзд суддів України). На наш погляд доцільно було б розкрити яким саме чином здійснюється опосередкована на безпосередня діяльність, що

дозволило б повною мірою висвітлити сутність організаційного забезпечення органів судової влади;

2. У підрозділі 2.1 дисертації «Адміністративно-правовий статус працівників апарату суду та його особливості», визначаючи перелік складових елементів адміністративно-правового статусу працівників апарату суду (с. 104), чому не приділено уваги такому елементу адміністративно-правового статусу працівників апарату суду як «юридичні гарантії», що є однією з важливих складових ефективності діяльності судів;

3. Досліджуючи форми та методи діяльності працівників апарату суду у підрозділі 2.2 «Форми та методи діяльності працівників апарату суду щодо організаційного забезпечення діяльності органів судової влади», здобувач зазначає, що форми діяльності працівників апарату суду не можуть здійснюватися та реалізовуватись без відповідних інструментів, якими виступають методи діяльності цих суб'єктів (с. 125), проте не надає чіткого переліку форм такої діяльності, а лише розкриває зміст окремих у певних сферах діяльності, що на нашу думку потребує уточнення;

4. На с. 149 дисертації здобувач вказує, що в роботі визначено особливості адміністративно-правового статусу працівників апарату суду як державних службовців. Доцільним було б зазначити ці особливості;

5. У підрозділі 3.1 дисертації («Стан контролю та форми оцінювання ефективності діяльності апарату суду в сучасних умовах»), автор визначаючи поняття «контроль за діяльністю апарату суду» вказує, що це діяльність загальних та спеціальних органів та їх посадових осіб (с. 160). Слушним вбачаємо розкрити перелік загальних та спеціальних органів, що здійснюють контроль за діяльністю працівників апарату суду.

Висновок

В цілому дисертація «Адміністративно-правові засади організації діяльності апарату суду» є завершеною науковою працею, а її зміст та опубліковані статті автора дають можливість зробити висновок, що наукова робота за рівнем, повнотою і значенням для юридичної науки та практики

вирішує важливе завдання і відповідає актуальним вимогам законодавства, що висуваються до такого роду робіт і за своєю сутністю та змістом повністю відповідає п.п. 9, 11-13 Порядку присудження наукових ступенів, а її автор, Шум Микола Сергійович заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

Викладач відділу

**підвищення кваліфікації прокурорів з нагляду
за додержанням законів при виконанні судових рішень
у кримінальних провадженнях**

Національної академії прокуратури України

кандидат юридичних наук

Костянтин ШКАРУПА

Підпис засвідчую

Начальник відділу
документального забезпечення

" " 20 року

